

Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd Herbipolin Abbatis, viri suo aeuo doctiss. ... Partis Opera Historica, Qvotqvot hactenus reperiri potuerunt, omnia

Partim E Vetvstis Fvgientibusque editionibus reuocata, & ad fidem
Archetyporum castigata; partim ex manuscriptis nunc primùm edita ;
Qvorvm Catalogvm Aversa pagina exhibet

Iohannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd
Herbipolin Abbatis, viri suo æuo doctissimi Secvndæ Partis Chronica
Insignia Dvo - I. Coenobii Hirsavgiensis, Diœcesis Spirensis: eius
foundationem & progressum ab Anno Christi DCCCXXX. vsque ad Annum
MCCCLXX. II. Coenobii ...

Trithemius, Johannes

Francofvrti, 1601

De Volando, Hvivs Monasterii Abbate XXVII. Qvi præfuit annis 6. mensibus
8. diebus 14. ac varijs gestis.

urn:nbn:de:0128-1-17336

Ioannes abbas huius loci obiit.

Anno quoque dominicæ natiuitatis prænotato, Ioannes huius cœnobij Hirsaugensis abbas sextus & vigesimus, febrium graui molestia tactus, tertio die nonarū lunij, ab hac mortali vita migravit ad æternam, anno regiminis sui decimo, cum tribus mensibus, quatuorq; diebus exacto, cuius corpus in maiori monasterio est humatum.

DE VOLANDO, HUIUS MONASTERII ABBATE XXVII. QUI præfuit annis 6. mensibus 8. diebus 14. ac varijs gestis.

Volandus fuit abbas huius loci.

POST mortem Ioannis 26. huius monasterij abbatis, quæ contigit (sicut diximus) tertio nonas lunij, anno dominicæ natiuitatis 1275. eodem die post sepulturam eius, conuenientes ad locum capitularem fratres pastore carentes, post multos variosque tractatus inter se habitos, Volandum quendam eiusdem loci monachum, in abbatem elegerunt, qui mox cõfirmatus & ordinatus à Friderico de Bolandia episcopo Spirensi, præfuit huic monasterio annis 6. mensibus 8. diebus 14. homo penitus inutilis, dissipator substãtia monasterij, qui voluptates sectabatur & solatia carnis: cui de obseruantia regulari non erat cura, de regimine publicæ honestatis & profectus cogitatio nulla. Natione fuit Alfacicus, non longe ab Argentina oriundus, qui de monasterio Gengenbach, sub domino Ioanne vna cepte, nescio qua occasione venit ad Hirtaug. susceptusq; à fratribus ad conuentum, vna ceptis factus est. Mortuo autem abbate Ioanne, ingenio & arte in eius locum suffectus, male rexit, & multa bona monasterij in paucis annis distraxit impignorando, vendidit & alienauit.

Origo & vita Volandi abbatis.

Anno nanq; regiminis sui 2. vti dicemus decimam valde proficuum alienauit iniuste, ac sine consensu dicecensani & fratrum.

M C C L X X I I.

Odacharnus rex Bohemie occiditur.

Anno Volandi abbatis 1. qui fuit dominicæ natiuitatis 1276. cum Odacharnus rex Bohemiarum pacta, quæ anno priore Rudolpho regi Rom. promiserat, non seruaret, de nouo ipse rex Rudolphus cum magno exercitu Bohemiam ingressus, Odacharnum bello impetans occidit, & totum regnum suæ ditioni subiugauit.

Comites de Halsburg, sunt duces Austria.

Porro ducatum Austria, imperio (vt supra diximus) vna cum Stiria & Carinthia, filio suo primogenito nomine Alberto contulit, ipsumque de consensu principum, ex octo mitum numero in collegium ducum collocauit: & sic domus Austria ducatus, ad comites Halsburg imperiali munificentia deuenit, & penes eos manet vsque in præsentem diem. Ab hoc Alberto duces Austria vsque ad Maximilianum qui hodie regnat, & filium eius Philippum Brabantiarum ducem, omnes per ordinem descenderunt, quemadmodum in sequentibus dicemus.

Innocentius papa obiit. Adrianus papa.

Anno prænotato obiit Innocentius papa quintus, ordinis fratrum Prædicatorum, Romæ in ecclesia Lateranensi sepultus. Huic in pontificatu successit Orthobonus patria Genuensis, S. Hadriani diaconus cardinalis, Innocentij papæ nepos, dictus Adrianus quintus, & præfuit mensē vno, diebus decem, & obiit Viterbij ante munus consecrationis, in cõuentu fratrum Minorū ibidem sepultus. Iste pontifex Rudolphum regem per literas & nuncios in Italiam vocat, ad comprimendam Caroli regis Sicilia potentiam: qui oblitus beneficiorum Innocentij papæ 4. qui regnum legitime ablatum heredibus Conrado & filio eius Conradino, sibi contulerat, Romæ omnia pro arbitrio agebat, Deo iniuriam illorum vindicante. Verū Rudolphus Bohemico implicatus bello, pontifici satis facere non potuit. Adriano quoque infra dies 40. mortuo, Petrus episcopus Tusculanus, patria Viterbonensis, in pontificatu succedens, Ioannes 21. est vocitatus, & præfuit mensibus 8. quo tandem mortuo, Viterbij noua super eum camera ruente, sedes Apostolica sex mensibus vacat. In medicina & philosophia doctissimus erat, & multa scripsit. E quibus summa quædam extat, quam Thefaurum pauperum appellant, opus profectio iucundum, delectabile, & in medicina non inutile.

Volandus abbas obiit.

M C C L X X V I I.

Anno Volandi abbatis 2. qui fuit dominicæ natiuitatis 1277. ipse Volandus abbas contiuujs & voluptatibus nimium deditus, monasterij substantiam prodigaliter amicis suis & consanguineis alijsque inutilibus personis distribuendo expendens, cum pecunie deficerent, res cœnobij immobiles distrahere & alienare cœpit. Er in primis quidem decimam cum omni prouentu in Elmendingen & Wyl partem mediam vendidit, in graue & perpetuum huius monasterij dispendium: ipsamque pecuniam in vsus suorum expendit, nõ ad profectum posteritatis, quemadmodū oportuerat. Alia quoque nõnulla monasterij bo-

Trinitas
Opera
Histo

nij bona immobilia, tempore sui regiminis alienavit: quorum nomina in obliuionem deduxit nimia intercapedo temporis sublecuti. Enimvero hoc auum ignauia plenu erat: neq; curabant monachi, res gestas ad notitiam posteritatis per scripta deducere, sed ignari & carnales effecti, vana & inutilia mundi sectabantur.

Volandus abbas alienauit plura.

Eodem anno Henricus de Vinstingen archiepiscopus Treuerensis, castrum iuxta Mosellam quod Berncastel nuncupatur, construxit: & villam ipsam muro circumcinxit, quae montibus alioquin altissimis, ab Oriente, Meridie & Aquilone, ac Mosella fluuii ab occidente circumsepta, natura protegente inexpugnabilis poterat videri.

Berncastel iuxta Mosellam.

Eodem quoq; anno Hartmannus adolescens, filius Rudolphi regis Rom. tertio genitus, non longe à Basilea in Rheno submersus est, & cum genetrice in ipsa Basiliensi ecclesia sepultus.

Hartmannus regis filius submersus.

Anno etiam praenotato Euerhardus episcopus Wormaciensis in Italia constitutus, obiit, cuius corpus in Alemaniā relatum est, & in monasterio Otterburg Cisterciensis ordinis humatum: cui Fridericus in pontificatu succedens, praefuit annis fere 6.

Euerhardus episcopus Wormata obiit.

Eodem anno in die S. Heriberti episcopi Wilhelmus comes Luliacensis, cum tribus filiis, & 468. nobilibus militibus & armatis Aquigrani de sero circa nonam horam occulte intravit, volens ciuitatem capere ac suo dominio subiugare. Quo cognito, ciues ad arma concurrentes, ipsum cum omnibus suis in medio fori, bello aggressi occiderunt,

Comes Luliacensis Aquigrans occiditur.

ita vt ne vnus euaderet: pro cuius facti expiatione grauius postea multati sunt. Nam tertiam partem oblationum in ecclesia beatae Mariae semper virginis, ex deuotione peregrinorum, vel vnde cunque cedentium, comitibus de Luliaca dare perpetuo, tandem coacti sunt. Institutionem quoque praepositi Auenlis ecclesiae, comites Luliacenses, qui modo sunt duces, ex illo tempore acceperunt vsque in hodiernum diem. Wilhelmo autem comite Luliacense mortuo, Siphridus archiepiscopus Coloniensis eius dudum inimicus, Auenlis confederatus, terram illius desitutam principe armata manu ingreditur, omnia ferro & igne demolitur, oppida capit, obtinet munitiones, rotumq; in suam potestatem redigit comitatum. Contra quem dux Brabantiae auxilio consanguineorum & amicorum comitis occisi, exercitum duxit, sed parum profecit. Tandem Martino papa

Siphridus archiepiscopus Coloniensis.

Ioannes dux Brabantiae.

quarto vices suas interponente, concordia facta est, & archiepiscopus omnia quae abstulerat dominia, oppida, castra, & villas restituit.

Nicolaus papa 3.

Anno quoq; praenotato, posteaquam sedes apostolica vacasset mensibus 6. tandem cardinales elegerunt Ioannē Caietanum, patria Romanum, familia Vrsinū, in summum pontificem, qui Nicolaus tertius appellatus, praefuit annis 3. mensibus 8. diebus 20.

M C C L X X V I I I.

Anno Volandi abbatis 3. dominicae autem natiuitatis 1278. Henricus comes de Spanheim castrum Biekelheim, non longe situm à meo monasterio Spanheimensi, cum castris vendidit Wernero archiepiscopo Moguntino, pro mille & quadringentis marcis denariorum Auenlis, quod fratri eius comiti Ioanni in tantum displicuit, vt publicus archiepiscopi hostis factus sit.

Biekelheim.

His quoq; temporibus sub Friderico Wormaciensi episcopo, fundatum est cenobium monialium ordinis Praedicatorum in Hocheim iuxta Wormaciam, in honorem B. Mariae semper virginis, per Diuolphum militem & Agnetem conthoralem eius, qui vnicam filiam cum omnibus bonis mobilibus & immobilibus eidem cenobio tradiderunt Domino, in sancta virginitate perpetuo inibi feruituram.

Cenobium monialium in Hocheim.

M C C L X X I X.

Anno Volandi abbatis 4. dominicae natiuitatis 1279. inter Wernerum archiepiscopum Moguntinum & Ioannem comitem de Spanheim atrox bellū in campo iuxta Sprēdelingen, miliario à Creuzennach geritur, in quo comes cum suis superatur, multis captis, pluribus ex vtraq; parte occisis. Inter praecipuos autem quos de parte ipsius comitis archiepiscopus praefatus duxit captiuos fuerunt comes Rheni, comes Emicho de Liningen, & comes de Velingen, cum multis alijs nobilibus & praestantissimis viris, qui omnes ad bienniu in captiuitate fuerunt detenti, quousq; inter archiepiscopum & comites praedictos conueniat: tandem per Rudolphum regem Romanorum apud Moguntiam concordia facta est, anno Domini 1281. indictione 9. 12. die Decembris, in qua captiui omnes, facto iureiurando pacis, dimissi fuerunt.

Bellum inter archiepiscopum Mogunt. & comitem de Spanheim. Comes capti fuerunt.

Eodem anno Henricus comes Veldentiae, dapifer ecclesiae Moguntinae, foedus perpetuum pro se & haeredibus suis iniit cum domino Wernero archiepiscopo Moguntino

Henricus comes Veldentiae.

& successoribus eius, in quo sibi mutuo fidelem assistentiam contra quoscunque iniuriosos promiserunt: ut patet in literis eiusdem confederationis, quæ data fuerunt anno præscripto calendas Septembris in Moguntia.

M C C L X X X.

Albertus Magnus obiit.

Anno Volandi abbatis 5. dominicæ natiuitatis 1280. obiit Albertus Magnus orator prædicatorum, quondam episcopus Ratisponensis in Bawaria, anno ætatis suæ 87. Colonia in medio choro conuentus sui sepultus, non sine opinione sanctitatis.

Confirmatio privilegiorum.

Eodem anno Nicolaus papa tertius, anno pontificatus sui tertio, confirmavit omnia privilegia, libertates & bona huius monasterij Hirsavgiensis, ad instantiam abbatis & conuentus, dans eis bullam sub plumbo in Auinione, ut moris est, 8. calendas Decemb. Alam. quoque bullam confirmationis privilegiorum dedit eidem Romæ apud S. Petrum, 13. calendas Ianuarij, anno pontificatus sui primo.

M C C L X X X I.

Rudolphus rex in Bohemia profectus.

Anno autem Volandi abbatis 6. dominicæ natiuitatis 1281. Rudolphus rex Romanorum, rebus in Austria & Bohemia prospere gestis, dataque filia sua in matrimonium Wentzlao filio regis Bohemiæ Odachari, quem vita & regno (sicut supra diximus) inuicuit, & assignato illi cum filia regno paterno, ad negotia imperij reuersus est. Et primo quidem in Nurenberga, deinde in Franckofordia conuentum principum celebravit: omnia castella & latibula prædonum in circuitu destruxit. Post hæc magnum exercitum duxit in Burgundiam contra comitem illius terræ, mandatis suis inobedientem, & Bisuntinam civitatem obsidione cingens obtinuit. Comitem quoque ipsum cum maximo exercitu ad bellum occurrentem superauit, & in deditioem coegit. Rediens autem de Burgundia Colmariam, Thurregum, Beronam & Hagenavv, ciuitates in rebellionem coniuratas expugnando cepit, auctoritatibus rebellionis partim occisis, partim proscriptis, & siluiterra coram eo in pace.

Rex Burgundiam subicit. Colmaria, Thurregum, Berona, Hagenavv.

Nicolaus papa 3. obiit.

Eodem anno obiit Nicolaus papa tertius Romæ, apud S. Petrum, cum honore sepultus, & vacauit sedes Apostolica mensibus quinque, propter discordiam cardinalium: quibus elapsis tandem elegerunt Simonem sanctæ Cecilie presbyterum cardinalem, natione Gallum, exciuitate Turonensi oriundum, qui 10. calendas Aprilis coronatus, & Martinus quartus vocatus, præfuit annis 4. mente vno, vir sanctissimæ cõuersionis, qui miraculis claruisse fertur.

Martinus papa 4. præfuit.

M C C L X X X I I.

Anno sequenti, qui fuit dominicæ natiuitatis 1282. cum Volandus abbas malo suo regimine, insigni huic monasterio, tam in spiritualibus quam temporalibus damna grauissima intulisset, fratres in solentiam eius & nihilam prodigalitatem diutius ferre non valentes, consilij amicorum vsu, cum tandem ad resignationem abbatie, quam vtiliter gubernare & regere non valuit, induxerunt. Resignauit ergo abbatiam ad manus fratrum, duodecimo cal. Februarij anno Domini 1282. indict. 10. postea quædam male resuisset annis 6. mensibus 8. diebus 14. non sine damno cœnobij.

Volandus abbas deponitur.

DE DOMINO CRAFTONE, HUIUS MONASTERII ABBATE
28. qui præfuit annis 11. Et de varijs gestis illius temporis
in Alemania.

VACANTE itaque monasterij huius abbatia, per resignationem Volandi quondam abbatis, ne damna ex diutina vacatione in aliquo pateretur, conuenientes ad locum capituli fratres, de substituendo pastore maturum cœperunt habere consilium: ne si minus consulte, ut prius contigit, eligerent, grauiora mala sustinerent: post varios itaque tractatus inter se necessario habitos, tandem elegerunt Craftonem monachum, & maiorem huius monasterij, tunc temporis cellarium, virum maturum, & negotijs temporalibus expertum, natione Sueuû, honestisq; parentibus ortû, & fuit octauus & vicissimus huius monasterij abbas: qui confirmatus à Friderico de Bolandia episcopo Spirensi, & ex more benedictus, præfuit annis 11. & aliquot mensibus: qui cum esset experientia doctus in cura rei familiaris, satis vtiliter & modeste singula disposuit. Veruntamen collapsam regularis discipline obseruantiam, reducere ad pristinum feruorem non potuit.

Crafto fit abbas 28.

Præfuit annis 11.

Richenstein, Schonck.

Iudeorum persecutio.

Anno autem prænotato, Rudolphus rex Richenstein & Schonck castra prædonum munitissima, violenter cepit, ac funditus subuertit.

Eodem quoque anno secunda feria post festû dominicæ resurrectionis ciues Moguntini seditione facta in Iudeos, multos interfecerunt, & reliquos omnibus bonis spoliatos de ciuitate eiecerunt, moxq; generalis Iudeorum persecutio in Alemania tota secuta fuit.

Anno